مجله‌ی توسعه‌ی آموزش در علوم پزشکی. دوره‌ی ۱۰، شماره۲۸، زمستان ۹۶، صفحات ۶۵ تا ۷۷
http://zums.ac.ir/edujournal/

مقاله پژوهشی اصیل

بررسی موانع انجام پژوهش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان در سال ۱۳۹۵

سیده سولماز طاهری[۱]، بهاره ناظمی*[۲]، سقراط فقیه زاده[۳]، جواد راهبر[٤]، بهسان اصغر نژاد[٤]

*نویسنده‌ی مسوول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، دانشکده‌ی دندانپزشکی drnazemi@zums.ac.ir

دریافت:۱۳۹۵/۰۷/۲٦ پذیرش: ۱۳۹٦/۱۱/۲٤ چاپ:۱۳۹٦/۱۲/۲۰

چکیده

زمینه و هدف: *فعالیت‌های پژوهشی زیر بنای توسعه‌ی کشور و ابزار پیشرفت علوم می‌باشند. پژوهش حاضر با هدف بررسی موانع انجام پژوهش دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان در دانشگاه در سال ۱۳۹۵ صورت گرفت تا با شناسایی موانع پژوهشی نقشی در پیشبرد اهداف توسعه‌ای داشته باشد.*

روش بررسی: *این مطالعه توصیفی- مقطعی، با جامعه‌ی پژوهش شامل ۱۰۸ نفر از دانشجویان دانشکده‌های پزشکی، دندان‌پزشکی، داروسازی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی زنجان انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش نامه‌ای حاوی ٤ بخش، اطلاعات دموگرافیک، انگیزه‌ای، موانع شخصی و سازمانی‌بود. نظرات دانشجویان با استفاده از پرسش نامه جمع آوری گردید و با استفاده از نرم افزار spss ۲٤ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.*

یافته ها: *دانشجویان مورد مطالعه با نسبت جنسی ٥٤/٦(مرد/زن) و میانگین سنی ۱/۷۷±۲٤/۰٤ سال بودند. عدم آشنایی کافی با اصول و روش‌های آماری، ناتوانی در آنالیز داده‌ها، ناتوانی در تفسیر داده‌ها و کمبود وقت و مشغله زیاد به ترتیب جز چهار مانع اصلی در حیطه‌ی موانع شخصی و عدم ارتباط با افراد فعال در امر پژوهش، وجود مقررات دست و پا گیر اداری در انجام فعالیت های پژوهشی، طولانی بودن مراحل تصویب طرح‌های پژوهشی و عدم درآمد کافی از محل پژوهش(نسبت به سایر فعالیت‌ها) موانع اصلی در حیطه‌ی موانع سازمانی بودند.*

نتیجه گیری: *با توجه به نتایج حاصله، آموزش‌های لازم در خصوص مدیریت زمان برای دانشجویان، ارتقا کیفیت کلاس‌های آمار و روش تحقیق در حیطه روش‌های آماری، تسهیل مراحل تصویب طرح‌های تحقیقاتی و بازنگری در روند تصویب و بودجه‌های پژوهشی در حیطه‌ی دانشجویی برای رفع موانع پژوهشی ضروری به نظر می‌رسد.*

واژگان کلیدی: *پژوهش، موانع انجام پژوهش، دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی*

این مقاله بدین صورت ارجاع داده شود:

Taheri S S, Nazemisalman B, Faghihzadeh S, Rahbar J, Asgharnejad B. Study of barriers to research from Zanjan University of Medical Sciences students' point of view in 1395. J Med Educ Dev. 2018; 10 (28) :65-77

۱- کارشناس ارشد آمار زیستی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.

۲- دپارتمان کودکان و نوجوانان، دانشکده‌ی دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.

۳- دپارتمان آمارزیستی، دانشکده ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.

٤- دپارتمان کودکان و نوجوانان، دانشکده‌ی دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان ، ایران.

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]

[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

مقدمه

دانایی یکی از شاخص‌های اصلی پیشرفت و تعالی هر جامعه محسوب می‌شود و گسترش آن به دسترسی سریع و آسان به منابع علمی موثق وابسته است (۱). دانسته‌ها از طریق مطالعه‌ی منابع اطلاعاتی موجود یا پژوهش‌هایی که صورت می‌گیرد و منجر به تولید اطلاعات می‌شود به دست می‌آید و سطح دانایی توسط میزان تولید و مصرف اطلاعات سنجیده می‌شود (۲). فعالیت‌های پژوهشی در غالب تلاشی منسجم و نظام مند در جهت توسعه دانش موجود منبع اصلی تولید اطلاعات و دانش جدید است (۳). پژوهش به عنوان ابزاری برای کشف مجهولات علم و دانش، یکی از عوامل موثر رشد و خودکفایی کشورها می‌باشد که به منظور گسترده‌تر کردن دامنه علم و دانش به کار می‌رود. پیشرفت و تکامل علوم تجربی نتیجه پژوهش‌های زنجیره وار و مستمری است که پیوسته در جریان می‌باشند (٤). پژوهش به عنوان مبنای نوآوری و زمینه ساز تحول و تکامل وسایل و ابزارهای تولید علم، امکان کشف کاربرد تازه دانش کهن را فراهم می‌سازد، دانش نو می‌آفریند، به آموزش بهتر می‌انجامد و موجب حل مسایل و تضادهای جامعه و پیشرفت آن می‌شود به طوری که هیچ گونه حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه تحقیقات امکان پذیر به نظر نمی‌رسد (۵). توسعه بهداشتی، صنعتی، اقتصادی و اجتماعی جوامع بشری مرهون تحقیقات مستمر است و شکاف اصلی بین کشورهای پیشرفته و عقب مانده ریشه در تفاوت بسترهای تحقیقاتی آن‌ها دارد (۸-٦). بین تحقیقات و توسعه‌ی پایدار کشورها رابطه مستقیمی وجود دارد و در عصر حاضر کشورها بر اساس توان تولید علم و کاربرد دانش خود، تقسیم بندی می شوند (۹و۱۰) از این رو سرمایه گذاری در بخش تحقیقات از عناصر مهم رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشورها می‌باشد (۱۱). پژوهش در دانشگاه‌های علوم پزشکی، به دلیل اهمیتی که در زمینه شناسایی مشکلات و مسایل آموزشی، پژوهشی، بهداشتی و ارایه‌ی راه حل جهت از میان برداشتن مشکلات مربوط به سلامت جامعه دارد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۱۲). نظام دهی به تحقیقات دانشگاهی یکی از مهم ترین عوامل موثر بر توسعه‌ی تحقیقات دانشگاه‌ها است (۱۳). اولین گام برای سامان بخشیدن به امر پژوهش در جامعه، دست یابی به درک درستی از توانمندی‌ها، امکانات موجود و نیز پی بردن به نقاط ضعف و قوت برنامه‌های تحقیقاتی است. شناخت نارسایی‌ها و آگاهی از چگونگی و میزان تحقق اهداف برنامه‌های پژوهش از جمله ابزارهای لازم و اساسی است که بایستی در اختیار تصمیم گیرندگان، برنامه ریزان و سیاست گزاران امر پژوهش قرا رگیرد تا از طریق آن تصمیمات لازم در جهت نیل به اهداف، بهبودی روش‌ها و افزایش در بازدهی اتخاذ شود (١٤). در سال ۱۳۹۰ میرزا محمدی و هم کاران در بررسی موانع مشارکت دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه شاهد در انجام پژوهش و تدوین مقالات علمی به این نتیجه رسیدند که بیش ترین موانع فردی مشارکت دانشجویان در انجام پژوهش نداشتن سابقه فعالیت‌های پژوهشی در دوره‌ی قبلی و کم ترین مانع فردی عدم آشنایی با نحوه‌ی استفاده از رایانه، اینترنت و ابزارهای جست وجوی اطلاعات بوده است. از طرف دیگر بیش ترین مانع اجتماعی پایین بودن سهم پژوهش در بودجه کشور و کم‌ترین مانع اجتماعی اولویت نداشتن فعالیت‌های پژوهشی در نگرش اساتید، با وجود آگاهی از اهمیت پژوهش بوده است (۱۵). در سال ۱۳۹۱ عنبری و همکاران به مقایسه‌دیدگاه دانشجویان محقق‌و غیر محقق در مورد موانع انجام فعالیت های پژوهشی در دانشگاه علوم پزشکی اراک پرداختند و به این نتیجه رسیدند که بهبود زیرساخت‌های لازم برای انجام تحقیق و تصویب واحد روش تحقیق در برنامه‌ی درسی آموزشی کلیه‌ی دانشجویان گروه‌های علوم پزشکی به‌عنوان

محور اصلی ارتقای تحقیقات دانشجویی در سطح دانشگاه‌ها در ارتقا گرایش دانشجویان نسبت به پژوهش موثر خواهد بود (١٦). پتانسیل دانشجویان در زمینه‌های تحقیقاتی کمتر مورد توجه قرار گرفته و دانشگاه‌ها بیشتر بر وظایف آموزشی خود تمرکز کرده‌اند (١٧). شناخت موانع تحقیق می‌تواند با بهبود ارتباط بین محققین و استفاده‌کنندگان نتایج تحقیق، فرآیند حل مساله را سهولت بخشیده و عملا موجب استفاده از یافته‌های تحقیق شود و نیز آگاهی از این موانع در مرتفع نمودن آن‌ها به منظور ارتقای کمی و کیفی پژوهش در کشورمان ضروری به نظر می‌رسد (١٨). دانشجویان رکن اصلی و موتور محرکه تحقیق در دانشگاه هستند (١٩). پی بردن به موانع احتمالی پژوهش می‌تواند در اصلاح فعالیت‌های پژوهشی که برای آن‌ها برنامه ریزی شده است موثر باشد (٢٠). با وجود آگاهی از این امر پژوهش‌های کافی در این مورد در کشور صورت نگرفته است و موانع موجود بر سر راه تحقیق و علل وجود این معضل مشخص نشده است (٢١). هدف از این پژوهش، بررسی موانع انجام پژوهش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان در سال ١٣٩٥ می‌باشد.

دانشگاه علوم پزشکی زنجان دانشگاهی پویا است که در رده‌ی دانشگاه‌های تیپ یک قرار گرفته است. شناخت موانع تحقیق در سطح دانشگاه می‌تواند زمینه ساز تولید ابزارهای لازم و اساسی توسط تصمیم گیرندگان و برنامه ریزان پژوهشی برای افزایش بازده‌ی امر تحقیقات شود. در انجام یک کار تحقیقی با مشکلات و موانعی مواجه می‌شویم که تعدادی از آن‌ها حل شدنی است و گاهی اوقات به موانعی بر می‌خوریم که سد راه پیشرفت کار تحقیق است (٢٠).

روش تحقیق: مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی مقطعی- توصیفی به منظور تعیین موانع انجام پژوهش از دیدگاه دانشجویان بود که ابزار انجام آن پرسشنامه‌ی بررسی موانع ساخته شده توسط مظلومی و همکاران بود (٢٧). به منظور تعیین موانع پژوهشی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان تعدادی پرسش نامه در غالب یک پژوهش توصیفی و مقطعی در بین دانشجویان دو سال آخر رشته‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و پرستاری و مامایی در سال تحصیلی ١٣٩٥-١٣٩٤ توزیع شد. حداقل حجم نمونه‌ی لازم با استفاده از فرمول کوکران $n = \frac{z^2 p(1-p)}{d^2}$ و با در نظر گرفتن $p = 0/5$، ضریب اطمینان ٩٥٪ و خطای ١٪، حداقل ٩٦ نفر تعیین شد که با در نظر گرفتن ریزش در نهایت ١١٥ پرسش نامه برای توزیع در نظر گرفته شد. به منظور نمونه گیری، ابتدا لیست اسامی دانشجویان از آموزش دانشگاه تهیه گردید و دانشجویان با شرایط موقت و مهمان و عدم نیاز به ارتقای علمی از سوی دانشگاه علوم پزشکی زنجان، از حوزه‌ی این تحقیق خارج گردیدند. سپس با استفاده از جدول اعداد تصادفی ١١٥عدد به صورت تصادفی انتخاب گردید و اعداد انتخاب شده به عنوان عدد سمت راست شماره‌ی دانشجویی موجود در لیست اسامی دانشجویان در نظر گرفته شد. سپس پرسش نامه بین آنان توزیع گردید که در نهایت پس از ریزش ١٠٨ پرسش نامه تکمیل شده و مورد بررسی قرار گرفت. پرسش نامه‌ی مذکور با استفاده ازمطالعات مشابه داخلی طراحی شده و روایی صوری و محتوایی آن با استفاده از نظر چندین متخصص در زمینه‌ی آموزش بهداشت و پژوهش و پایایی این ابزار نیز با استفاده ازشاخص آلفای کرونباخ (٠/٧٧)در یک مطالعه مقدماتی در میان سی نفر از دانشجویان مورد تایید قرار گرفته است (٢٢). این پرسش نامه شامل چهاربخش است. بخش اول در خصوص اطلاعات زمینه‌ای(demographic) بخش دوم ١١سوال زمینه‌ای در مورد انگیزه‌ی ادامه‌ی تحصیل و پژوهش، علاقه و سابقه‌ی پژوهش و شرکت در کلاس روش تحقیق پرسیده بخش سوم و چهارم مربوط به گویه های موانع پژوهشی در دو بخش موانع شخصی و موانع سازمانی می‌باشد. پاسخ‌ها به صورت مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (خیلی موافقم، موافقم، بی تفاوت، مخالفم، خیلی

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

مخالفم) تنظیم شده است که هر گویه دارای امتیازی بین یک تا پنج می‌باشد. پرسش نامه‌ها توسط محقق به صورت حضوری در دانشگاه به دانشجویان تحویل داده شد و پس از تکمیل توسط دانشجویان، گرد آوری شد. به منظور بررسی نتایج اطلاعات پرسش نامه‌ها در نرم افزار spss24 وارد شد. در ابتدا فراوانی و درصد فراوانی نسبی دانشجویان با استفاده از آمارتوصیفی بر اساس هر یک از متغیرهای زمینه‌ای محاسبه‌و گزارش شد. سپس‌مجموع و میانگین‌نمرات داده شده به هر یک از سوالات حیطه‌ی موانع محاسبه و گزارش شد.

یافته ها

شرکت کنندگان در این مطالعه دانشجویان دانشکده‌های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی زنجان در سال ۱۳۹۵ بودند. از بین ۱۰۸ دانشجو ٥٤/٦درصد مرد، ۰/۸۷درصد متاهل و ۵۰/۹ درصد ساکن خوابگاه بودند. خلاصه‌ای از اطلاعات دموگرافیک در جدول۱ ارایه شده است.

جدول۱: توزیع اطلاعات زمینه‌ای

		فراوانی	درصد
جنس	زن	٤٩	٤٥/٤
	مرد	٥٩	٥٤/٦
	جمع	١٠٨	١٠٠
تاهل	متاهل	٩٤	۰/۸۷
	مجرد	١٤	۰/۱۳
	جمع	١٠٨	١٠٠
وضعیت اقامت	خوابگاه	٥٥	۵۰/۹
	غیرخوابگاه	٥٣	٤٩/١
	جمع	١٠٨	١٠٠
دانشکده	پزشکی	٣٠	٢٨/٧
	دندانپزشکی	٢٨	٢٥/٩
	داروسازی	٢٥	٢٣/١
	پرستاری و مامایی	٢٥	٢٣/١
	جمع	١٠٨	١٠٠
رشته	پزشکی	٣٠	٢٨/٧
	دندانپزشکی	٢٨	٢٥/٩
	داروسازی	٢٥	٢٣/١
	پرستاری	١٨	١٦/٧
	مامایی	٧	٦/٥
	جمع	١٠٨	١٠٠

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

میانگین سنی دانشجویان ۲۴/۰۴ بود. ۰/۷۸ درصد دانشجویان قصد ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر را داشتند و ۰/۶۹ درصد دانشجویان سابقه‌ی انجام فعالیت پژوهشی داشتند که ۶۸ درصد این فعالیت‌ها در غالب پایان نامه بود و تنها ۰/۲۵ درصد از دانشجویان عضو کمیته تحقیقاتی بودند. ۰/۴۷ درصد از دانشجویان سابقه‌ی شرکت در کلاس‌های روش تحقیق را داشتند.

میانگین نمره‌ی کسب شده از حیطه‌ی موانع شخصی ۳/۳۸۱ و حیطه‌ی موانع سازمانی ۳/۴۸۵ بود. در جدول۲ میانگین نمرات دانشجویان به هر یک از پانزده سوال مربوط به حیطه‌ی موانع شخصی به ترتیب از بزرگ به کوچک آورده شده است. هر چه میانگین نمره‌ی یک سوال بیشتر باشد به معنی اولویت بیشتر آن مانع برای پژوهش از دیدگاه دانشجو می‌باشد.

جدول۲: میانگین و درصد نمرات رتبه دهی دانشجویان به سوالات موانع پژوهشی در قسمت موانع فردی

گویه‌های موانع شخصی	اصلا(۱)	کمی(۲)	تاحدی(۳)	زیاد(۴)	خیلی زیاد(۵)	میانگین نمرات*±انحراف معیار
	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	
عدم آشنایی کافی با اصول و روش‌های آماری	۰	۵(۶/۴)	۲۲(۲۰/۴)	۳۵(۳۲/۴)	۴۶(۴۲/۶)	۴/۱۳±۰/۸۹۷
ناتوانی در آنالیز داده‌ها	۰	۲(۱/۹)	۱۶(۱۴/۸)	۶۶(۶۱/۱)	۲۴(۲۲/۲)	۴/۰۴±۰/۶۶۹
ناتوانی در تفسیر داده‌ها	۰	۳(۲/۸)	۲۰(۱۸/۵)	۵۷(۵۲/۸)	۲۸(۲۵/۹)	۴/۰۲±۰/۷۴۹
کمبود وقت و مشغله زیاد	۳(۲/۸)	۱۹(۱۷/۶)	۱۱(۱۰/۲)	۴۸(۴۳/۵)	۲۸(۲۵/۹)	۳/۷۲±۱/۱۱۸
بی اطلاعی از موضوعات قابل تحقیق	۳(۲/۸)	۲۴(۲۲/۲)	۱۳(۱۲/۰)	۳۲(۲۹/۶)	۳۶(۳۳/۳)	۳/۶۹±۱/۲۲۸
سنگین و وقت گیر بودن دروس آموزشی	۴(۳/۷)	۱۹(۱۷/۶)	۲۱(۱۹/۴)	۴۱(۳۸/۰)	۲۳(۲۱/۳)	۳/۵۶±۱/۱۲۲
بی علاقگی به امر پژوهش	۶(۵/۶)	۲۵(۲۳/۱)	۲۱(۱۹/۴)	۳۱(۲۸/۷)	۲۵(۲۳/۱)	۳/۴۱±۱/۲۳۱
آشنا نبودن به ضوابط پذیرش و مقررات چاپ مقالات	۹(۸/۳)	۱۸(۱۶/۷)	۲۷(۲۵/۰)	۴۱(۳۸/۰)	۱۳(۱۲/۰)	۳/۲۹±۱/۱۳۶
ناتوانی در مقاله نویسی	۷(۶/۵)	۲۸(۲۵/۹)	۲۷(۲۵/۰)	۳۴(۳۱/۵)	۱۲(۱۱/۱)	۳/۱۵±۱/۱۲۶
وجود مسوولیت‌های دیگر به غیر از تحصیل	۸(۷/۴)	۲۸(۲۵/۹)	۳۱(۲۸/۷)	۲۷(۲۵/۰)	۱۴(۱۳/۰)	۳/۱۰±۱/۱۵۲
مسلط نبودن به زبان انگلیسی	۹(۸/۳)	۳۳(۳۰/۶)	۲۰(۱۸/۵)	۳۰(۲۷/۸)	۱۶(۱۴/۸)	۳/۱۰±۱/۲۳۰
ناتوانی در تدوین پروپوزال	۹(۸/۳)	۲۷(۲۵/۰)	۳۰(۲۷/۸)	۳۴(۳۱/۵)	۸(۷/۴)	۳/۰۵±۱/۳۹
عدم توانایی کافی در ترجمه مقالات به سایر زبان‌ها	۱۵(۱۳/۹)	۲۵(۲۳/۱)	۲۴(۲۲/۲)	۲۹(۲۶/۹)	۱۵(۱۳/۹)	۳/۰۴±۱/۲۷۵
عدم توانایی در جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی و اینترنت	۲۳(۲۱/۳)	۲۵(۲۳/۱)	۲۶(۲۴/۱)	۲۷(۲۵/۰)	۷(۶/۵)	۲/۷۲±۱/۲۳۷
عدم توانایی کافی در استفاده از کامپیوتر	۲۰(۱۸/۵)	۳۵(۳۲/۴)	۱۹(۱۷/۶)	۲۳(۲۱/۳)	۱۱(۱۰/۲)	۲/۷۲±۱/۲۷۴
*میانگین نمرات براساس طیف لیکرت						

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

چهار مانع عدم آشنایی کافی با اصول و روش‌های آماری، ناتوانی در آنالیز داده‌ها، ناتوانی در تفسیر داده و کمبود وقت و مشغله زیاد به ترتیب از مهم‌ترین موانع شخصی بر اساس امتیاز دانشجویان می‌باشند.

در حیطه ی موانع سازمانی نیز چهار مانع اول به ترتیب اولویت عبارتند از: عدم ارتباط با افراد فعال در امر پژوهش، وجود مقررات دست و پا گیر اداری در انجام فعالیت‌های پژوهشی، طولانی‌بودن مراحل تصویب‌طرح‌های‌پژوهشی و عدم درآمد کافی از محل پژوهش(نسبت به سایر فعالیت‌ها). جدول۳

جدول۳: میانگین و درصد نمرات رتبه دهی دانشجویان به سوالات موانع پژوهشی در قسمت موانع سازمانی

گویه‌های موانع سازمانی	اصلا(۱)	کمی(۲)	تاحدی(۳)	زیاد(٤)	خیلی زیاد(۵)	میانگین نمرات*±انحراف معیار
	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	درصد(تعداد)	
عدم ارتباط با افراد فعال در امر پژوهش	۰	۰	(۲۰/٤)۲۲	(٤۸/۱)۵۲	(۳۱/۵)۳٤	٤/۱۱±۰/۷۱۵
وجود مقررات دست و پا گیر اداری در انجام فعالیت‌های پژوهشی	(۱/۹)۲	(۹/۳)۱۰	(۱۸/۵)۲۰	(۲۳/۱)۲۵	(٤۷/۲)۵۱	٤/۰۵±۱/۰۹۷
طولانی بودن مراحل تصویب طرح‌های پژوهشی	۰	(۳/۷)٤	(۱۹/٤)۲۱	(٤٦/۳)۵۰	(۳۰/٦)۳۳	٤/۰٤±۰/۸۰۸
عدم درآمد کافی از محل پژوهش(نسبت به سایر فعالیت‌ها)	(۲/۸)۳	(۷/٤)۸	(۱۹/٤)۲۱	(۳۱/۵)۳٤	(۳۸/۹)٤۲	۳/۹٦±۱/۰٦۷
کمبود امکانات و تجهیزات لازم جهت انجام پژوهش	۰	(٦/۵)۷	(۲۸/۷)۳۱	(۲۹/٦)۳۲	(۳۵/۲)۳۸	۳/۹٤±۰/۹۵۰
وجود نابرابری در تصویب و اجرای طرح‌های تحقیقاتی	۰	(۸/۳)۹	(۲۷/۸)۳۰	(۳٦/۱)۳۹	(۲۷/۸)۳۰	۳/۸۳±۰/۹۳۲
عدم ایجاد انگیزه کافی در پژوهشگران از طرف مسوولین مربوطه	(۱/۹)۲	(۱۸/۵)۲۰	(۲۵/۰)۲۷	(۳۸/۹)٤۲	(۱۵/۷)۱۷	۳/٤۸±۱/۰۲۷
سخت و طولانی بودن فرآیند چاپ مقالات	(٦/۵)۷	(۱۲/۰)۱۳	(۲۵/۹)۲۸	(٤۱/۷)٤۵	(۱۳/۹)۱۵	۳/٤٤±۱/۰۷۹
طولانی و زمان بر بودن انجام پژوهش	(۷/٤)۸	(۱٤/۸)۱٦	(۲٦/۹)۲۹	(۳٤/۳)۳۷	(۱٦/۷)۱۸	۳/۳۸±۱/۱۵۰

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

عدم استفاده از نتایج پـژوهش در زمینه‌های مربوط	٤(۳/۷)	۱۷(۱۵/۷)	٤۲(۳۸/۹)	۳۱(۲۸/۷)	۱٤(۱۳/۰)	۳/۳۱±۱/۰۱۱
در دسـترس نبـودن اسـاتید و مشاوران تحقیقاتی	۸(۷/٤)	۱٦(۱٤/۸)	۳٦(۳۳/۳)	۳٦(۳۳/۳)	۱۲(۱۱/۱)	۳/۲٦±۱/۰۸۰
کافی نبودن امتیازات پژوهشی در ارتقا، پژوهشگران	۹(۸/۳)	۲۲(۲۰/٤)	۲۹(۲٦/۹)	۳۳(۳۰/٦)	۱۵(۱۳/۹)	۳/۲۱±۱/۱٦۹
ضعیف بودن اسـاتید و مشـاوران تحقیقاتی	۷(٦/۵)	۲۵(۲۳/۱)	۳۰(۲۷/۸)	۳۱(۲۸/۷)	۱۵(۱۳/۹)	۳/۲۰±۱/۱٤۲
عـدم همکـاری سـازمان‌هـا و واحدهای اجرایی و اداری مربوطه در انجام پژوهش	٦(۵/٦)	۲۳(۲۱/۳)	٤۱(۳۸/۰)	۲۸(۲۵/۹)	۱۰(۹/۳)	۳/۱۲±۱/۰۳
در دسترس نبودن نمونه پـژوهش (مشکلات موجود در جمع آوری اطلاعات)	۹(۸/۳)	۲۸(۲۵/۹)	۳۰(۲۷/۸)	۳۲(۲۹/٦)	۹(۸/۳)	۳/۰٤±۱/۱۱۰
وجود محدودیت‌های اخلاقـی در انجام پژوهش	۹(۸/۳)	۲۸(۲۵/۹)	٤۰(۳۷/۰)	۲۳(۲۱/۳)	۸(۷/٤)	۲/۹٤±۱/۰۵٤
اجبار در استفاده از یـک روش و چهـارچوب خـاص در انجـام پژوهش	۸(۷/٤)	۳۱(۲۸/۷)	۳۸(۳۵/۲)	۲۳(۲۱/۳)	۸(۷/٤)	۲/۹۳±۱/۰۲۰
محدودیت‌های زمانی موجـود در انجام پژوهش	۸(۷/٤)	۲۹(۲٦/۹)	۳۹(۳٦/۱)	۲۷(۲۵/۰)	۵(٤/٦)	۲/۹۳±۱/۰٤۰
عـدم دسترسـی کـافی بـه منـابع کسـب اطلاعـات (کتابخانـه، اینترنت و مجلات مورد نیاز)	۱۰(۹/۳)	۳۸(۳۵/۲)	۲۱(۱۹/٤)	۲۹(۲٦/۹)	۱۰(۹/۳)	۲/۹۲±۱/۱٦۹
*میانگین نمرات بر اساس طیـف لیکرت						

بحث

بررسی موانع پژوهش از اهمیـت بـالایی برخـوردار است (۲۳) و با توجـه بـه اینکـه حـدود ۸۱/۵ درصـد دانشـجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان علاقه‌ی حداقلی به پژوهش دارند لازم است مدیران و برنامه ریـزان بـا توجه به تجربه-های خود و سایر محققان نکات ضـعف و کمبودهای پژوهشی را بررسی نمـوده تـا بـا آمـوزش‌هـای مهـارت‌هـا و تکنیک‌های لازم در مسیر درسـت هـدایت شـود. نتـایج ایـن

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

مطالعه نشان داد که ۰/٦۹ درصد از دانشجویان سابقه‌ی انجام فعالیت‌های پژوهشی را داشته‌اند در حالی که در مطالعات مظلومی (۲۲) و نیک روز(۲۰) گزارش شد که به ترتیب تنها ٤۰ و ۳٤ درصد دانشجویان سابقه‌ی انجام فعالیت‌های پژوهشی را داشته‌اند. از طرفی غفارزاده (۲٤) و علمداری (۲۵) گزارش کردند بیش از ۸۰ درصد از اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها سابقه‌ی کار تحقیقاتی را داشته‌اند. مشابه مطالعه‌ی جوادیان در قزوین اغلب کارهای پژوهشی صورت گرفته توسط دانشجویان در غالب پایان نامه می‌باشد و تنها ٤۷ درصد دانشجویان سابقه‌ی شرکت در کلاس‌های روش تحقیق را داشته‌اند اما میزان رضایت از کلاس‌های روش تحقیق در مطالعه‌ی حاضر کمتر از دانشگاه قزوین بود که علت را می‌توان به سطح کیفی کلاس‌های برگزار شده نسبت داد از طرفی در هر دو مطالعه اغلب دانشجویان عنوان کرده‌اند که عضویت در کمیته تحقیقاتی نقش کم و متوسطی در افزایش میزان گرایش به امر پژوهش دارد (۲٦). در مطالعه‌ی مظلومی تنها ۱۳ درصد کارهای پژوهشی صورت گرفته در غالب پایان نامه بوده است(۲۲). با توجه به اینکه دانشجویان مورد مطالعه در این پژوهش دانشجویان دو سال آخر و در گیر پایان نامه بوده اند طبیعی است که سابقه‌ی پژوهشی بیشتری نسبت به کل دانشجویان که در سایر مطالعات بررسی شده‌اند داشته باشند و اغلب کارهای پژوهشی صورت گرفته در غالب پایان نامه باشد. با توجه به وضعیت شغلی و لزوم انجام پروژه‌های تحقیقاتی در پرونده‌ی اساتید برای ارتقا علمی بنظر می‌رسد ایجاد انگیزه‌ی مناسب برای دانشجویان نیز می‌تواند گام موثری برای افزایش میزان مشارکت‌های تحقیقاتی در بین آنان باشد همان طور که به نظر می‌رسد، اجباری بودن پایان نامه عامل مهمی برای هدایت دانشجویان نسبت به امور پژوهشی محسوب می‌شود. کلاس‌های روش تحقیق می‌تواند نقش مهمی در هدایت روند کارهای پژوهشی دانشجویان داشته باشد و باتوجه نارضایتی نسبی دانشجویان نسبت به کیفیت کلاس‌های روش تحقیق در مقایسه با مطالعه‌ی جوادیان ارتقا سطح کیفی این کلاس‌ها ضروری بنظر می‌رسد. یافته‌های به دست آمده از مطالعه‌ی حاضر بیانگر آن است که بیشترین موانع از نظر دانشجویان موانع سازمانی بوده که با یافته‌های پژوهش‌های سرشتی از شهر کرد (۲۷و۲۸)، علمداری از یاسوج (۱٤)، فرمانبر از گیلان (۲۹)، رویل (۳۰)، سومکن (۳۱) و مک لن (۳۲) مشابهت دارد در حالی که در مطالعه‌ی سبزواری ازکرمان بیشترین موانع مربوطه به موانع شخصی ذکر شده است (۳۳). علت این تفاوت را می‌توان به تفاوت جامعه‌های مورد پژوهش و امکانات کمتر در دانشگاه‌هایی با قدمت کم‌تر نسبت داد. با توجه به کثرت نتایج مشابه با مطالعه‌ی حاضر می‌توان نتیجه گرفت که وضعیت درونی سازمان‌ها بیش از هر موضوع دیگری بر آثار پژوهشی اثر گذار است و این امر لزوم توجه بیشتر مسوولین در ایجاد شرایط مساعد درون سازمانی و بازنگری در وضعیت فعلی سازمان‌های دخیل در امر پژوهش را مطرح می‌کند. در مطالعه‌ی حاضر عدم آشنایی کافی با اصول و روش‌های آماری، ناتوانی در آنالیز داده‌ها، ناتوانی در تفسیر داده‌ها و کمبود وقت و مشغله زیاد جز چهار مانع اصلی در حیطه‌ی موانع شخصی می‌باشند. در مطالعه‌ی سرشتی و هم کاران و جنیفر نیز کمبود وقت، عدم ایجاد انگیزه کافی از سوی مسولان و نداشتن نیروهای مشاوره‌ای و کمبود امکانات جز موانع اصلی گزارش شدند (۳٤و۲۸). در مطالعات لهاسای (۳۵)، سبزواری (۳٦)، هفرین (۳۷) و هامیلتون (۳۸) کمبود وقت و مشغله‌ی زیاد به عنوان مهم ترین مانع برای پژوهش ذکر شده است. اغلب مطالعات عدم وجود وقت کافی و مشغله زیاد را به عنوان یکی از مشکلات و موانع پژوهش اتفاق نظر دارند و شایع ترین موانع تحقیق توسط اساتید و اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها بر اساس چندین مطالعه کمبود وقت و نداشتن زمان کافی جهت پژوهش بوده است (۳۹-٤۱). مشکل کمبود وقت در بین اعضای هیات علمی از

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

اولویت بیشتری نسبت به دانشجویان برخوردار است که می-توان علت این امر را در زیاد بودن ساعات موظفی اساتید برای تدریس و مسولیت های جانبی دیگر در کنار تدریس بیان کرد. با توجه به اینکه در مطالعه‌ی حاضر در دانشکده های مختلف بیش از ۵۰ درصد دانشجویان ذکر کرده‌اند که کمبود وقت به میزان زیاد و خیلی زیادی از موانع پژوهشی محسوب می شود به نظر می رسد آموزش های تکنیک‌های برنامه ریزی درسی و کنترل و مدیریت زمان می‌تواند گامی موثر در مرتفع کردن یکی از موانع شخصی مهم در امور پژوهشی باشد. اصول و روش‌های آماری، تحلیل و تفسیر داده ها از عوامل ضروری برای امر پژوهش می باشند که با توجه به نظر دانشجویان در حیطه‌ی موانع شخصی از اولویت بالایی برخوردارند. این توانایی‌ها در کلاس‌های روش تحقیق و آماری با کیفیت بالا قابل انتقال است. در مطالعه‌ی حاضر عدم ارتباط با افراد فعال در امر پژوهش، وجود مقررات دست و پا گیر اداری در انجام فعالیت‌های پژوهشی، طولانی بودن مراحل تصویب طرح‌های پژوهشی و عدم درآمد کافی از محل پژوهش (نسبت به سایر فعالیت‌ها) مهم ترین موانع سازمانی به ترتیب اولویت می‌باشند. در مطالعه‌ی عنبری و هم کاران کمبود کارشناسان خبره و دستیاران پژوهشی به عنوان اولین و اساسی ترین مشکل سازمانی دانشجویان برای انجام فعالیت های پژوهشی ارزیابی گردید(۱۹). در مطالعات دادخواه (۴۲)، علمداری (۱۴)، یعقوبی (۴۳)، کروکی (۴۴) و سبزواری (۳۳) از دیدگاه اعضای هیات علمی و در مطالعه‌ی نیک روز(۲۰) از دیدگاه دانشجویان مقررات دست و پا گیر اداری به عنوان مهم ترین مانع سازمانی برای پژوهش گزارش شد. بنابراین به نظر می‌رسد لازم است دست اندرکاران و مسوولان اداری در دانشگاه‌های علوم پزشکی برای حذف و یا به حداقل رساندن این مانع تلاش نمایند. عزیزی در رابطه با رفع موانع پژوهش در ایران این گونه بیان می‌دارد که اهمیت دادن به امر پژوهش، ایجاد انگیزه‌های مادی، رفاهی، امکانات و از بین بردن بروکراسی اداری از مهم ترین اموری هستند که بایستی سیاست گزاران، برنامه ریزان و مجریان کشور به آن توجه کنند(۶). پروسه طولانی تصویب طرح‌های تحقیقاتی عامل سازمانی مهم دیگری است که توسط دانشجویان ذکر شده و با مطالعات یعقوبی (۴۳) و دادخواه (۴۲) هم خوانی دارد. بر اساس نتایج مطالعه‌ی ظهور (۴۶) که بر روی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد حدود ۸۵ درصد افرادی که طی سه سال گذشته پروپوزال خود را جهت بررسی و تصویب به دفتر پژوهشی دانشگاه ارسال کرده‌اند پروسه بررسی را طولانی و ۵۰ درصد افراد طولانی شدن پروسه‌ی تصویب را موجب ضعیف شدن انگیزه‌ی خود در تحقیق عنوان کرده اند.

در تحقیقات حسینی و شمسایی (۴۵)، درودی (۴۷)، زینالو (۴۸) و تجری (۴۹) نیز موانع مالی به عنوان اولین مانع از دیدگاه اعضای هیات علمی مطرح شده است. ماجومدر موانع مالی را مهم‌ترین مشکل جوامع آسیایی در حال توسعه در امر پژوهش ذکر می‌کند(۵۰). اغلب صاحب نظران بر وجود مشکلات و کمبود منابع مالی درفعالیت‌های پژوهشی و ناکافی بودن بودجه به عنوان مهم‌ترین مشکل گریبانگیر حوزه پژوهش اتفاق نظر دارند (۵۱). در مطالعه‌ی سبزواری نیز مقررات اداری، بودجه ناکافی و کمبود امکانات و تجهیزات به ترتیب بیشترین اهمیت را از نظر اعضای هیات علمی دانشگاه داشته اند(۳۳). همچنین در مطالعه‌ی مشابه دیگری که توسط دادخواه انجام شده بود پایین بودن دستمزد تحقیقات، نبود امکانات و تجهیزات و در نهایت مقررات دست و پا گیر به عنوان عوامل عمده ممانعت کننده ذکر شده بودند(۴۲).

نتیجه گیری

اغلب تحقیقات علوم پزشکی از نوع تجربی و مداخله‌ای بوده و نیازمند وسایل و مواد آزمایشگاهی گران قیمت هستند، از سوی دیگر در رشته‌های علوم پزشکی به واسطه ماهیت

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

کاربردی آن ها امکان اشتغال و درآمدزایی بیشتر در بخش خصوصی وجود دارد و با توجه به سودآور نبودن پژوهش در دانشگاه، افراد به این سمت گرایش می یابند که به جای پرداختن به پژوهش‌های کم درآمد، پرزحمت و با ریسک بالا، انجام فعالیت‌های درمانی با سود بیشتر و زود بازده تر را انتخاب کنند. اگرچه درآمد مادی و تشویق معنوی در نظر گرفته شده برای طرح های تحقیقاتی دانشجویان ناچیز است اما بنظر می‌رسد همین مقدار نیز تاثیر به سزایی در تشویق دانشجویان نسبت به امر تحقیق ایفا می‌کند.

تشکیل هسته‌های پژوهشی در دانشکده‌ها، دانشگاه‌ها، بیمارستان‌ها ومراکز بهداشتی درمانی و همچنین تقویت پژوهش های تیمی، ضروری بنظر می‌رسد. می توان با توجه به نتایج مطالعه ی حاضر به بهبود عملکرد پژوهشی دانشگاه از طرف دانشجویان پرداخت و با مرتفع کردن موانعی که از اولویت بیشتری برخوردارند موجب پیشرفت پژوهشی دانشجویان دانشگاه شد. از طرفی با توجه به اینکه اساتید نیز نقش محوری در فعالیت‌های پژوهشی دانشجویان ایفا می-نمایند بررسی نگرش اساتید در خصوص موانع پژوهشی پیشنهاد می‌شود.

تقدیر و تشکر

از معاونت پژوهشی و تمام زحمتکشان عرصه پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی زنجان و دانشجویانی که در این طرح همکاری کردند صمیمانه سپاسگزاریم.

References

1- Asefzadeh M, Piree Z. Publish, a key activity in knowledge management. *Babol Univ of Med Sci*. 2006; 8:54-62. [Persian]

2- Azizi F. Medical research horizon. *Medical commission bulletin*. 1997; 14:3-14. [Persian]

3- Nabavi B. Introduction to research methodology in social sciences. *Farvardin*. 2006; 3:85-89. [Article in Persian]

4- Haerian AA. Research, science production and its difficulties. *Yazd Univ of Med*. 1996; 4(2): 2-5. (In Persian)

5- Horri A. Research projects agency of the ministry of education, research and educational planning. [Dissertation]. Tehran; Tehran University 1992.

6- Azizi F. Vahid SH. Medical researches horizon. *Rah-Yaft* 1996; 5 (11): 75-83. [In Persian]

7- Miri Ghaffarzadeh S, Nazari H, Motazakker M. Obstacles to research activities: A Study of faculty member's view at Urmea university of medical sciences in 2010. *JNMUU*. 2013; 10(6):858-866. [In Persian]

8- Sabouri A. Study of Iran's research in bulletin 2002. *Rah-Yaft*. 2002; 28: 87-95 [In Persian]

9- Sabzevari S, Mohammad Alizade S, Aziz zade M.The view points of faculty member of Kerman University of obstacles in carrying out research activities. *Yazd Univ of Med*. 2000; 2:17-27.

10- KHoshfar Q. Evaluation research role and research centers in expansion of economic social. *Rah-Yaft*. 2000; 22: 98-103.

11- Ayazi M, Qadiryan HA. Introducing a simple and applicable model for decision making in research and development centers. *Rah-Yaft*. 2005; 36: 39-44. [In Persian]

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]

[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

12- Salem Safy R, Ashraf Rezaei N, Sadatian R, Moshirie Z, Sheikhy N, Baniadam A. Study of views of faculty members about research barriers in Urmea university of medical sciences. *Journal of faculty Nursing and Midwifery of Urmia University*.2009; 7(3):142-50. [In Persian]

13- Sodagar S. Job satisfaction in nurses working in Hormozgan University of medical sciences hospitals. *MJHU*. 2004;8 (4):233-237

14- Alamdari AK, Afshun E. the viewpoint of faculty members on Research barriers at Yasuj University. *Armaghane-danesh*. 2002; 8:27-32. [Persian]

15- Mirzamohammadi H, Bijvand F. Examine barriers to research of Shahed University at MSc students level. *Raftar. Shahed*. 2009; 42(17): 49-66.

16- Anbari Z, Jadidi RA. Comparing of barriers to research activities among students of Arak University of Medical Sciences, and appropriate strategies for student research management. *Iran J Med Educ*. 2013; 13(5):435-48.

17- Hosseini Shahidi L, Atarodi A, Moghimian M. The survey of using learning strategies rate in students. *The Horizon of Medical Sciences*. 2005; 11(1):53-60.

18- Salehi M, saeidi P, jabbary N, Kazemi MalekMahmoudi M, Kazemi MalekMahmoudi Sh. The Research barriers at University from students' point of view in Golestan University of Medical Sciences. *Educational Developement of Jundishapur*. 2017; 7(1): 84-93.

19- Anbari Z, Jadidi RA. Comparing of barriers to research activities among students of Arak University of Medical Sciences, and appropriate strategies for student research management. *IJOME*. 2013 Aug 15; 13(5):435-48.

20- Nikrouz L, Roozitalab, Rayegan Shirazi, Naghizadeh, Taghavi, Student Research Projects Inhibiting Factors from the Students Perspective, Fasa, 1391; 6: 313-19.

21- Farzaneh E, Amani F, molavi Y, fathi A. research barriers from the viewpoint of faculty members and students of Ardabil university of Medical Sciences, Iran, 2014. *IJRMS*. 2016; 4(6): 1926-1932.

22- Mazloomy Mahmodabad SS, Hosseini SP,Abbasi Shuvazi M, Mirzaei Alavijeh M, Rezaei F. A Survey of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences Students' Opinions about Research Barriers during University Training. Zanjan, 1392; 6(10):62-70

23- Lahestanizadeh A, reaserch barriers of iran, *Rah-yaft*, 1375; 14: 97-104.

24- Miri Ghaffarzadeh S, Nazari H, Motazakker M. Obstacles to research activities: a survey of faculty member's view at urmia university of medical sciences in 2010. J Urmia Nurs Midwifery Fac. 2013; 10 (6) :0-0

25- Alamdari AK, Afshoon E. The View Point of Faculty Members on Research Barriers at Yasuj Universities. Rmaghane-danesh 2003; 2 (2): 27-34. (Persian)

26- javadian Y, Medical students attitudes

towards the importance of research. J Qazvin Univ Med Sci. 1381; 6(2): 64-67.

27- Sereshty M, Parvin N, Bozorgzad M, Imani R. Survey of Research barriers from the viewpoint of nurses and midwives working in hospitals of Shahrekord University of Medical Sciences. J Ilam Univ Med Sci. 2006; 15:7-13. [Persian]

28- Sereshty M, Kazemian A, Daris F. Research barriers from the viewpoint of faculty members and employees of Shahrekord University of Medical Sciences. *IJOES*. 2010; 3:27-32. [Persian]

29- Farmanbar R, Asgari F. Study of constraining factors of research from the viewpoint of faculty members in Guilan University of medical sciences. *JOGUMS*. 2005; 14(54): 84-91. [In Persian].

30- Royle J, Blythe D, Ciliska D. The organization environment and evidence based nursing. *CJONL*. 2000; 13:31-37.

31- Somkin CP, Altschuler A, Ackerson L, et al. Organizational barriers to physician participation in cancer clinical trials. *Am J Manag Care*. 2005;11: 413-21.

32- MacLean S, Désy P, Juarez A, Perhats C, Gacki-Smith J. Research education needs of pediatric emergency nurses. *J Emerg Nurs*. 2006; 32:17-22.

33- Sabzevari S, MohammedAlizadeh S, Azizzadeh M. Viewpoints of Kerman universities teachers about barriers research activities. *J Yazd Shahid Sadoughi Univ Med Sci*. 2000; 4:18-27. [Persian]

34- Couvillon JS.how to promote or implement evidenced based practice in clinical setting. *Home health care Manag Prac*. 2005; 17(4): 269-72.

35- Lahasaei-zadeh E, Barriers at social sciences research in Iran. *Rah-yaft*, 1986, 4th year, No 14, pp: 97-104 (In Persian)

36- Sabzevari S, Mohammad Alizade S, Aziz zade M.The view points of faculty member of Kerman University of obstacles in carrying out research activities. *YUOMSJ*. 2000; 2:17-27

37- Hefferin ; Elzabeth A Horsley, Ane ; Ventrua, Marelen. Pdamotony researoh. Based Nursiny. The wurse Adminstors role. *The journal of ration. Nursing Admins*t. 1982; pp. 34-41.

38- Hamilton, Glenys A. Two faces of Nurse faculty: Teacher and researcher, joAN. 1988; 11: 217-223

39- Shamsi D. The Study of the Magnitude of the Research Problems Before and after the Administrative and Management Interventions from The Faculty Members and Researchers' Viewpoint at Qom University of Medical Sciences Qom Iran during 2004-2008. *QUoMSJl*. 2008; 3(3):37-44

40- Abedini S, Abedini S, Kamalzadeh H, Momeni A, Zare Sh. Views of faculty members in Yasouj University of medical sciences about the barriers to research activities. Dena. 2009; 4(1 & 2):518

41- Badrizadeh A, Gholami Y, Birjandi M, Beiranvand G, Mahooti F. Barriers to research from viewpoint of faculty members of Lorestan university of medical sciences. *Yafteh*. 2009; 11

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]

(3) :93-100. [In Persian]

42- Dadkhah B,Mohammadi MA,Pour naserin S,Mozaffari N and Adham D. The view points of faculty member of Ardebil University of medical sciences about research and research barriers 2003. *AUOMScJ*. 2008; 8(1): 37-44.

43- Yaghoubi Tahereh, et al, Barriers at research activities from viewpoint of faculty members of Mazandaran universities, journal of medical school. Special edition of the 4th national congress on medical education, Aban 2000, p 186 (In Persian).

44- Kooraki M, Mahjoub H, Sheikh N. Affecting factors reluctance to scientific writing from the viewpoint of faculty members Hamadan University of Medical Sciences. *J Hamadan Univ Med Sci*. 2006, 14:59-63. [Persian]

45- Hoseini M, Shamsaie E. [Mavane va tangnahaye pajooheshi dar daneshgahha az didgahe azaye heiate elmye daneshkadehaye keshavarzi]. Abstract of the First Congress of Higher Education in Iran. Tehran: Allameh Tabatabaei University; 1997: 508-38. [Persian]

46- Zuhuri AR. Viewpoint of faculty members Iran University about research barriers. *Payesh*. 2002; 2:113-20. [Persian]

47- Doroudi T, Arabi R, Pouneh F, Charouei S. [Avamele moaser dar adame gerayeshe daneshjooyane pezeshkye daneshgahe oloom pezeshkye Tabriz be amre tahghigh dar sale 1375]. *JoRMS*. 1998; 3: 53-6. [Persian]

48- Zinaloo AA, Mohammadi M, Geranmayeh M, Farsaam H, Khakbazan Z. [Research perspective at Tehran University of Medical Sciences from the viewpoint of the faculty members]. *IJoM*. 2002; 2(0): 60-60. [Persian]

49- Tajri M. [Barrasye mavaneae faaliathaye tahghighatye daneshgahhaye oloom ensanye shahre Tehran az didgahe azaye heiat elmi]. [dissertation]. Tehran: Shaheed Beheshti University; 2003. [Persian]

50- Majumder MA. Issues and priorities of medical education research in Asia. *Ann Acad Med Singapore*. 2004; 33(2): 257-63.

51- Jourablou M. [Jonbeshe narmafzari (maghalat va goftarha)]. Tehran: Elaheye Naz; 2004. [Persian]

[Downloaded from edujournal.zums.ac.ir on 2026-11-07]
[DOR: 20.1001.1.22519521.1396.10.28.2.0]
[DOI: 10.29252/edcj.10.28.65]